

4. 7. 2021

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 70. ROČNÍK

Je víc žlutá nebo zelená placka

Stalo se skoro pravidlem, že to největší drama se odehraje ještě před začátkem představení. Minuty ke kýženému začátku pomalu odtíkávaly, před vchodem se kupí řada divadelního zážitku chtivých diváků. Možná tyto chvíle nejsou tak napínavé pro majitele vstupenek, ale některá představení zbavila pohodlné jistoty už i tuto skupinu. Vřava houstne. Lidé se instinktivně začínají čím dál tím více tisknout blíže a blíže ke vchodu, aniž by se tam ale uvolnil odpovídající prostor. „Vstupenky!“ ozve se zprvu docela mírným tónem. „Napřed, kdo má vstupenku!“. Jednotlivé klany rozdělené dle barev papírových náramků a zbarvení kovových placek začínají polemizovat o tom, která barva a materiál zaručuje dřívější vstup do sálu, jakmile šťastlivci s lístkem dosednou. Uvaděčky postupně vycitují stoupající davové šílenství, které se s množstvím usazených diváků začíná stupňovat. Další zvolání „Vstupenky!“ tak již zvolna pozbývá mírnost a nabírá na agresi. I ti, kteří se dříve ostýchali, už dýchají na krk tomu, kdo stojí před nimi. Rozhorlený dav začíná uvaděčky atakovat, aby rozsoudily hierarchii placek a pásek. Vyděšené ženy přesvědčivě maskují svůj strach ve smyslu strategického hesla „Nejlepší obrana je útok!“ a ohlušují všechny v perimetru několika kilometrů bubínky trhajícími „VSTUUUUPEEEENKYYYYYY!!!“.

Lidé ve frontě, která už místo způsobilé řady připomíná spíše rojnici, pokyn opakuji, aby ujistili uvaděčky, že už skutečně není šance, že by někdo se vstupenkou stál opodál a nevyužil svého privilegia. Houf začíná po vzoru býka španělské koridy těžce přešlapovat, připraven na pokyn vystartovat. Už se to blíží, za okamžik to vypukne. Ze sálu se začne ozývat počet volných míst a akusticky paranormální jev způsobí, že do řady u vchodu dolehne jeho desetinásobek. Už není čas ptát se, kdo má jakou placku. Že se nesmí na balkon? Ale kdeže, skupina partyzánů už jej obléhá jako Takešiho hrad. Tohle divácké šílení je zprvu zarážející až děsivé, ale zároveň neskutečně nakažlivé. A navíc, leckdy nekončí vstupem do sálu. Účastníci Loutkářské Chrudimi jsou ochotni na představeních moknout, nechávat se usmažit zaživa, a divadlo opouštějí neochotně, i když jim hrozí, že uhoří. A když se jim verva, s jakou se na představení dobývali, vyplatí v podobě vydařeného uměleckého zážitku, neváhají divadelní tvůrce vytleskat na několikánásobnou děkovačku s řádově větším nasazením, než kterékoliv premiérové publikum. To je jedno z mnoha kouzel Chrudimi. Vážení diváci, nepolevujte, vážené uvaděčky, nebojte se a vážení tvůrci, važte si toho!

Veronika Švecová

Trio zvířátek na druhou

Jak už to tak na festivalu bývá, začnou se velmi rychle vynořovat průsečíky napříč různými inscenacemi. U Bajek v podání Davida Bolecha a Slona a mravence z Divadla Polárka jsou však styčné body nabíledni. V obou případech se jedná o poučné příběhy se třemi zvířecími protagonisty. Zatímco student KALDu vměstná do půlhodinové one man show hned tři, brněnští herci si hodinu vystačí s jedním. Obojí jsou adaptace prozaických předloh a pojí je i v dobrém smyslu rozevláté herectví, které směřuje k bezprostřední komunikaci s dětským divákem. Možná je odpovědí na tolikero podobností v osobnostech souboru Buchty a loutky, která nad oběma inscenacemi visí (Bajky podléhaly supervizi Marka Bečky a Slona a mravence režíroval Radek Beran), ale svou roli sehrála patrně i prostá náhoda a přirozená snaha společné jmenovatele hledat.

Formát, který zvolil David Bolech, lze nazvat jako poloimprovizovaný. V krabici se skrývalo odhadem na dvě desítky předmětů ve tvaru zvířátek, ať už plyšáků, dekorací, hraček nebo třeba i vánočních vykrajovátek. Diváci (nejen ti dětští) byli vyzváni, aby vylosovali náhodné tři, a ty pak herec vzápětí jako loutky obsadil do předem vystavěných příběhů s netradičním morálním poučením. I když Bolech různými mimoděčnými poznámkami ukázal, že zvládá pohotově reagovat a glosovat, co se děje okolo něj (třeba vyrušující melodie nedalekého flašinetu), zjevně měl příběhy už natolik vryté pod kůži, že ve sledu akce nestíhal udržet, které konkrétní zvířátko do předem vytyčené role obsadil. Královně Kočce tak byl neustále přisuzován titul Krále a obecně velmi často měnila v bajce rod. Na druhou stranu to prověřilo pozornost diváků, kteří se neostýchali na chyby upozorňovat. Zato si ale u prostřídání různých loutek byl vědom možností v loutku proměněného předmětu. Využil, co v patřičné situaci dokáže loutka slona, a alotria plyšového prasátka také vyjevila animační zdatnost. V rovině komentátora dění pak na konec vždy připojil pro bajku typické naučné poselství, avšak s osvěžující ironií. Občasná roztěkanost hereckému projevu nijak výrazně neuškodila, Bajky jsou uvolněnou, divácky chutnou troj-jednohubkou.

Ve Slonu a mravencovi byl rámec ukotven pevněji, herci v něm ale i tak měli dostatek prostoru na spontánní výměny s diváky. Na druhou stranu by však stálo za to příběh dramaturgicky uchopit ještě sevřeněji. Zejména základní dramatický průlom, kdy se jinak výborně vyzenaná veverka konečně nad obřím a miniaturním kamarádem rozohní, aby byla vzápětí unesena, takže z poněkud ilustrativních úvodních scén (které ale sahají až do půlky inscenace) se rázem stane detektivní příběh, je dost oslaben. Scénografické nápady Báry Čechové si hrají převážně s perspektivou a různými velikostními měřítky. Hudební motiv, který neustále sugeroval Ravelovo Bolero, mi po chvíli způsoboval podobně nelibé pocity, jako vytrvalý pan flašinetář před okny redakce. A na fekální vtipky jsem, přiznávám, trochu alergická, ale chápu, že jsou divácky vděčné, a zde byly skutečně používány s mírou. Po většinu času berou herci děti do hry tak nějak automaticky, aniž by je museli příliš vehementně povzbuzovat, naopak by se možná v určitých chvílích hodilo je spíše trochu usměrnit. Divácké nadšení ale celkovou stavbu inscenace nikdy nerozbilo natolik, aby se ji vzápětí nepodařilo znovu složit. Což není samozřejmostí a je to jistojistě sukces.

Veronika Švecová

Siehst du meinen Vorschlaghammerschwanz?

Jsou inscenace, o nichž psát je zhruba tak smysluplné jako snažit se vyprávět kreslený vtip, a mám silnou obavu, že Dinopera, již na Chrudimi sehrála mezinárodní skupina KHWOSHCH z KALD DAMU, se mezi ně spíš řadí. Je pravda, že když jsem kolegům, kteří neměli to štěstí ji vidět, vyprávěl o tom, jak ve stolním divádelku zpívají krásné loutky dinosaurů operu o blížící se kometě, vcelku jsem je zaujal, ale stejně to nepokládám za dostatečný popis. Dodát ale můžu jen to, že mě ta zvláštní estetika odkazující na mnoho loutkově-divadelních i hudebních tradic naprosto pohltila. Že jsem želel, že neumím líp německy, protože seznamovat se s přesným zněním libreta až ex post je velká škoda. Že bych si to možná někdy celkem rád i jen poslechl, protože ten záběr od (pokud se nemýlím) purcellovských melodií přes Mozarta po ambient je mimořádný. A že doufám, že to celé někdy brzy uvidím znova, protože takové množství talentu na tak malé ploše se nevidí často. Na tradici německo-jazyčné opery, k níž se soubor odkazuje především, odpovídám tradicí italskou: Bravi! Bravi tutti!

Michal Zahálka

Inscenováty, inscenováty

Stoleté výročí premiéry Čapkovy hry R.U.R. – té ukradené hra-deckými ochotníky i té oficiální, národní – inspirovalo hned dvě divadla z okruhu chrudimských obvyklých podezřelých ke dvě-ma diametrálně dosti odlišným inscenacím. Jakub Vašíček s Tomášem Jarkovským v hradeckém DRAKU vyšli z textu tak moc volně, že z něj zbylo jen obecné téma robotiky; inscenace je to, myslím, moc povedená, ale jednak letos na Chrudimi není a jednak v ní vedle Čapkova textu není ani jedna loutka, takže ji můžeme v tuhle chvíli bez větších obtíží nechat stranou.

Buchty a loutky se vydaly výrazně jinou cestou: z původní hry se tu odehraje většina klíčových situací a zazní (jakkoliv ne úplně pietně) i celé dialogy. Text tu ovšem rámuje princip divadla na divadle a provázají jej i další obvyklé propriety souborové poetiky – zcizující žertíky, okatě rozpadlá výtvarná estetika, proměny vyprávěcích stylů a náhlé zvraty z nevážna do (byť třeba ironizovaného) vážna a zpátky. Viděl jsem tu inscenaci ve dvou týdnech už podruhé, tak jsem měl možnost trochu blíže podumát o jejím ustrojení.

Zdá se mi, že Čapkově hře, jež je na jednu stranu tematicky nesmírně aktuální a jasnozřivá, na druhou stranu ale za těch sto let již notně zvetšela, přepatetizovaná a statická, tohle (sebe)ironické žertování Buchet a loutek dost svědčí. Zejména

prolog, od Čapka napsaný jako salonní komedie, z kontrastu vůči nepřípadnosti zvolených prostředků těžší měrou vrchovatou: jednoduché marionety v drobných psychologických nuancích a konverzačním humoru věru nevynikají, ale je dost zábavné sledovat, jak se o ně pokoušejí.

S postupem děje se inscenaci daří zvážnět podobným způsobem, jakým vážní Čapek, ale neustálé žertíky odlehčují ta místa, která v ní nepěkně zestárla (třeba ve finále prvního dějství tu zvláště oblibuji moment Helenina pálení krbu v krbu). Jestli se daří otevřít nějaké obecnější téma, tím si jistým nejsem (myslím, že v tomto ohledu je inscenace DRAKU poněkud dál), ale celkem jistý si jsem tím, že o to zas tak moc nejde. R.U.R. Buchet a loutek je velice zábavným návratem k omšelému textu, přinejmenším pro ty z nás, kdo tenhle druh humoru mají v oblíbení (vím i o takových, kteří jsou vůči němu zcela imunní). Přiznám se, že při druhém sledování mě až zarazilo, že ten zdánlivě letmo nahozený a naoko ledabyle podehrávaný tvar s mnoha fórký hozenými úplně bokem pro ty, kdo si je stihnou pochytat, je ve skutečnosti překvapivě fixní, ale to je nakonec technika humoru, již lze závidět.

Michal Zahálka

Animák u Řeky a moralistní okénko

Teče řeka, rostou stromy, rybář ryby loví, na břehu vyrostle strom, kolem projede cyklista, po břehu projede auto a sypou se z něj odpadky přímo do řeky, kde plují kolem ryb, bobrů a polámaných větví. Mlha se rozlévá po řece a drobné ruce dětí vylévají řeku ven.

Inscenace Řeka od skupiny DAMÚZA provází diváky čtyřmi ročními obdobími u jedné nejmenované řeky. Tři herci téměř beze slov animují loutky zvířátek, rybáře či cyklisty, stromů a květin, všemožných organismů, které se mohou kolem řek vyskytovat. Stromy postupně ztrácí listy, u řeky fučí silnější vítr a doslova z kýble vysypaná mlha komplikuje cyklistovi v období podzimu jízdu. Celá inscenace končí padajícím sněhem, příroda jde spát a s ní i divadlo.

Řeku tvůrci postavili několika po sobě jdoucími dřevěno-plechovými koryty, ze kterých přetéká voda z jednoho do druhého. V počátku do prvního koryta řeku nalijí z kýble, a ta už pak samovolně stéká níž a níž. Veškerá akce vznikající na březích i na cestě podél řeky působí téměř jako animovaný film. Kdyby člověk měl kameru, mohl procházet mezi herci a natáčet detail, vznikl by vizuálně krásný snímek.

Menší komplikace ovšem vzniká, pokud děti do inscenace nezasahují pouze mluvou, komentáři a nadšeným křikem, ale dotýkají se přímo scénografie, vylévají vodu a téměř neumožňují hercům hrát. Přijde mi, že na Chrudimi je vždy naznačeno, do jaké míry je inscenace pro děti interaktivní a i zde herečka dětem dala najevo, že mají jít od koryt řeky dál a nesahat na všechno, co podél břehů položí. Proto tedy vkládám lehké moralistní okénko, které se v naší redakci poněkud rozmohlo, a podpořila bych rodiče v uvědomění, že ne každá loutková inscenace je interaktivní a někdy je vhodné pobídnout své ratolesti, aby seděly a poslouchaly. Každopádně i děti ráchající si ruce v korytech, zatímco v druhé ruce drží tatranku, ze které do řeky padají drobky, v sobě nesou určitou poetiku.

Alexandra Ratajová

Loutkáři jsou umělečtí řemeslníci

Jedním z těch, kdo už neodmyslitelně patří nejen k Chrudimi, ale k loutkářskému dění vůbec, je Nina Malíková, emeritní šéfredaktorka Loutkáře, teatroložka, pedagožka, ale především šarmantní dáma s velkým smyslem pro sebeironii. Do Chrudimi přijela, byť nakrátko, i letos, a tak jsem ji poprosil o vzpomínací rozhovor – když už máme to výročí. (Zároveň dlužno podotknout, že spoustu dalšího vzpomínání přináší almanach Loutkářské Chrudimi k sedmdesátinám, který vřele doporučuju opatřit!)

Co pro tebe Chrudim znamenala v průběhu let?

Zprvu pro mě byla Chrudim představa, že táta někde mizí. On tam jezdil od počátku: přednášel, byl v porotách a tak dál. Jako holka jsem z toho měla dojem, že zase někde uniká – a měla jsem k tomu zvláštní vztah. Když jsem potom studovala divadelní vědu, snažila jsem se tam propašovat sama za sebe. Nechtěla jsem, aby si mě s tátou někdo spojoval, takže jsem tam bydlela na zdrávce, poprvé s výjimkou chmele jsem spala s více lidmi na slamníku. Táta by pro mě samozřejmě v hotelu místo měl, kdybych byla řekla, ale já se tam k němu ani pořádně nehlásila – byl taková veličina. Takže já tam byla sama a sama jsem si tam hledala kamarády: tam jsem potkala mladého inženýra Nováka a mladého Karla Šefrnu jako kluky, se kterými jsem po večerech chodila popíjet, povídat si o divadle, dívat se na jejich věci... Chrudim se pro mě stala takovým prázdninovým táborem, posezením se stejně starými lidmi. Někdy v šedesátých letech se uspořádala recesistická soutěž o královnu krásy – a mě přemluvili, abych se přihlásila. Táta o tom nevěděl: Malíková dcera někde na promenádě v plavkách! I když tak horké to tehdy nebylo. Měla to celé být legrace: třeba že nás budou vážit na decimálce a měřit skládacím metrem. Ale v určité chvíli to člověk stejně začne brát vážně, takže jsem třeba chtěla, aby mi trochu víc vycpali plavky. V dalších letech jsem párkrát toho tátova hotelového pokoje moc ráda využila. Když jsem později začala pracovat v Divadelním ústavu, už jsem si mohla hotel objednat i sama, a když jsem se stala šéfredaktorkou Loutkáře, přišlo mi samozřejmě, že sem jezdit budu pravidelně...

A cos tu zažívala – divadelně i jinak?

V určité době – hlavně v osmdesátých a začátkem devadesátých let – byly ty amatérské soubory ohromně zajímavé. V době normalizace si loutkové divadlo obecně mohlo dovolit mnohem víc než činohra, ale amatérské soubory se mohly pouštět do odvážnější, objevnější dramaturgie než profesionálové. V Chrudimi byly vždycky večírky a diskuze, ale my jsme se snažili ještě si ji ozvláštnit: třeba jeden rok jsme si s Pavlem Kalfusem, Pavlem Polákem a Vlastou Polednovou ve slavném hotelu Romania (dnešní hotel Bohemia naproti Wiesnerově vile – pozn. red.), který Rumuni postavili v silně přímořském stylu, hráli každý den v atriu na to, že jsme u moře. Chodila jsem se ale koukat i na workshopy. Z doby, kdy jsem byla jako dramaturgyně v hradecké činohře, jsem se znala s Honzou Dvořákem – a jeho způsob práce s amatéry mě naprosto fascinoval. Měl kalhoty s kšandama, do půl těla byl svlečený, posluchačky i posluchači na něm mohli oči nechat. Práce ze semináře rozprostřel za večerního osvětlení po celé Chrudimi, mělo to velkánskou atmosféru. Pak to řada lidí kopírovala, ale když to bylo poprvé, byli jsme z toho fascinovaní.

Tys ale město znala i mimo festival – mělas tu dům...

Dům jsem tu neměla já, ale můj muž Alois Tománek, byl to jeho rodný dům. My jsme ho postupně zvelebovali, mysleli si, že v něm třeba dožijeme, ale nakonec to bylo všechno jinak. A kromě toho tu měl tatínek několik let služební byt, když pracoval pro loutkářské muzeum – takže jsem měla dost příležitostí Chrudim poznat důkladně. I když zrovna není festival, je to opravdu krásné město na živobytí. Působí trochu ospale. Chrudimáci kdysi totiž nechtěli, aby tudy vedla železnice, aby nerušila jejich klid – přitom to bylo velké, významné město s velkou výtvar-

nickou tradicí, spoustou škol. Já sice nemám moc ráda výraz „Athény východu“ – Athény jsou prostě Athény –, ale takovéhle podhoubí tu opravdu bylo, ovšem kvůli té železnici se to všechno přesunulo do tehdy zcela nevýznamných Pardubic. I tak je Chrudim krásná.

Ty, ač dcera Jana Malíka, ses dlouho profesně orientovala na činohru – byl to pro tebe tehdy únik z otcovské tradice?

Dnes to tak vidím. Loutkové divadlo jsem vůbec dělat nechtěla, ale jak se říká v karmických kruzích, ono tě to tam vždycky nějak hodí. Kontakt s loutkářským světem jsem měla pořád, znala jsem lidi i kontext, což se potom moc hodilo, ale zároveň jsem byla pyšná, že jdu svým směrem. Vystudovala jsem divadelní vědu, potom jsem dostala angažmá v Klicperově divadle v Hradci, potom šla na Palmovku – a táta, který umřel v roce 1980, se nikdy nedozvěděl, že jsem se loutkám začala profesně věnovat taky. Asi by měl radost, ale je to dvojlomné – ono být dítě slavných rodičů nebývá lehké.

Oba máme zkušenosti s činohrou i s loutkami – a já mám často dojem, že v tom loutkářském světě je mnohem méně fevnosti a nejrůznějších protiproudů. Snad proto bývá na loutkových festivalech tak příjemně. Máš taky ten dojem?

Určitě, a vždycky to tak bylo. I v tom Hradci jsem se vždycky utíkala za přáteli do DRAKu. Vysvětluju si to tím, že si loutkáři musí většinou všechno udělat sami, jsou to takoví umělečtí řemeslníci – a v cechách řemeslníků taky muselo být vždycky hezky. A jako správní řemeslníci jsou na to svoje umění opravdu hrdí.

Co bys Loutkářské Chrudimi popřála k sedmdesátinám a do budoucna?

Aby pro ty, co na ni jezdí, byla dál přitažlivá. Moc se mi líbilo, co jedna holka na festivalu říkala: „Já sem jezdím léta, abych někoho potkala.“ To mi připadá snad nejdůležitější.

Michal Zahálka

Foto: Tomáš Vodňanský, Český rozhlas

Samé věci z přírody

Řeka, Slon a mravenec a Haló, chci ven! očima tříleté Elišky.

Viděla jsem další lesní pohádky a příběhy o přírodě a o všem, co v přírodě najdete. Vodu, větev, písek, peří a tak. Inscenace (opravdu to slovo znám a používám, protože to říká moje maminka i tatínek) – tak tedy inscenace se mi líbily všechny tři a vydržela jsem je sledovat do konce úplně v klidu. No, popravdě řečeno tu Řeku zas tak v klidu ne. Chtěla jsem vidět tu vodu a nejráději bych si na ni i sáhla, ale to zase vím, že v divadle není úplně vhodné sahat na loutky a herce a všechno na jevišti. Pak by to chtěli všichni. Ale chtěla jsem to všechno vidět, tak jsem přecházela z jednoho konce řeky na druhý, zkrátka tam, kde se zrovna něco dělo. A díky tomu jsem viděla všechno a dobře. Maminka seděla vzadu na zemi a asi toho tolik neviděla, protože se mě potom ptala, co kdo dělal na druhém konci řeky. Měla jsem radost, když voda stříkala a ten pán ulovil rybu a zase ji pustil a když potom přišla mlha a sněžilo. Maminka se mě ptala, jestli tam byl i led. Nebyl. Škoda. To by byl teprve efekt! (To slovo taky používám, sem tam se hodí.) Zkrátka Řeka se nám s maminkou moc líbila. Maminka tam dokonce znala jednoho herce, kterého kdysi učila. Je to kluk a já jsem holka. Proč to říkám? Téma kluk-holka mě teď totiž dost zajímá. Řeku jsme viděly s maminkou včera a předevčím to byl Slon a mravenec a Haló, chci ven!. V tom prvním představení pře-

devčirem hráli kluci dokonce čtyři. To jsem spočítala, už umím do deseti. A v tom druhém zase kluk a holka.

V tom prvním se mi moc líbila veverka. Smála jsem se, když cvičila a taky měla dobré nápady. A mravenec byl maličký a slon moc veliký. Jedli spolu, malovali spolu a šli se koupat. Veverka měla pěkné plavky. A slon s mravencem se pořád hádali. Ale veverky mi bylo dost líto, když ji dal ten lovec do klece. To se nedělá. Ale mravenec a slon ji vysvobodili. To bylo moc dobře. Taky proto se mi ta pohádka líbila.

A ta druhá nebyla úplně pro mě, nebyla 3+, ale zkusily jsme to. A zajímalo mě to. Na začátku jsem říkala i nahlas, co vidím. Sluníčko, vajíčko, srdíčko, a pak už tam byla kuřátka. A ptáčci, kteří létali vysoko. Ale nevěděla jsem, co je to ten strach. Já se moc nebojím. Ale když ptáčka nepustili, aby letěl s tím druhým, tak on potom umřel. A ta paní ho zahrabala a bude z něho hlína. Jako to bylo v té pohádce o souvislostech. Byla jsem ráda, že to nebylo moc dlouhé. Maminka říkala: tak akorát. A taky včera říkala, že Din Opera byl fakt parádní úlet. Nevím, neviděla jsem, nemůžu vám tedy podat zprávu.

Postřehy Elišky zaznamenala maminka Hana Volkmerová.

Nepravá tvář

Úplněnáhé divadlo, Veselí nad Moravou

Proměnit šavli v růži

„Původní soubor ze ZUŠ se osamostatnil a zůstal věrný loutkovému divadlu“, stojí v programu. Klobouk dolů před tím, jak se osm mladých lidí chopilo stejnojmenné předlohy Marcely Kohoutové a zhostilo se všech složek inscenace na jedničku: scénáře, výpravy, živého hudebního plánu, režie, herectví s loutkou...

Příběh vypráví o mocném a bezcitném sultánu Bibarsovi, který si bez milosti podmanil celý Egypt a Sýrii. Tam se však zamiloval do krásné princezny a uvědomil si, že jeho cit nebude opětován, dokud se nezbaví svého zlého šklebu. Nechá si proto od svého poddaného umělce vymodelovat usmívající se masku. Princezna se do něj zamiluje (není vlastně jasné proč – chce pomoci své zemi?) a sultán se z lásky k ní změní, stane se dobrotivým a laskavým vladařem i manželem. Potud příběh.

Z pohledu diváka to už tak jasné být nemusí. Loutka sultána má vyměňovací hlavy: na jedné – té původní – je tvář s koutky úst výrazně staženými dolů, na druhé – té, kterou pro sultána vytvořil umělec – se ústa usmívají. Jinak jsou tváře identické. Když pak uměle se usmávající sultán očarován láskou prohlásí, že se změní, a skutečně se polepší, mylně jsem pochopila, že falešný úsměv přestal být maskou a stal se sultánovou přirozeností. Tím zmatenější jsem pak byla, když i poté byl sultán pronásledován výčitkami a princezně přiznal, že (stále ještě?) nosí masku.

Uměla bych si představit (a dala jsem souboru k uvážení), jak v takovém finále s přesvědčivým hudebním akcentem a herecky s velkým strachem z toho, co princezna uvidí, shodí masku – a objeví se jeho nová skutečná tvář s opravdovým lidským úsměvem. Pro tak zručné výtvarníky, kteří ve stínovém divadle dokáží měnit šavli v růži a naopak, by to jistě byla hračka.

Nerozuměla jsem ani použití dvou různých druhů loutek. U některých herci ovládali pohyb hlavy a svou rukou doplňovali gesta (mimořádně dost přesně nesoucí význam), jiné loutky měly ručičky s čemporytem.

Soubor se jmenuje Úplněnáhé divadlo. S úsměvem jsem si ho přejmenovala na „skoro nahé divadlo“... Děvčata mají krásné nohy! Ale hrát i na forbině v minikraťasech, v krátkých rukávech a v tričku s dekoltem poněkud odvádí pozornost od loutek.

Začala jsem pochvalou a s ní i končím. Viděla jsem kompaktní představení s velkým autorským vkladem, čitelné, hrané s energií. Děkuji!

Blanka Luňáková

Vzdálená pohádka aneb Kterak se zlý sultán proměnil v Maria Super Brose

Hned úvodem v reflexi k představení Nepravá tvář uskupení Úplněnáhé divadlo nutno podotknout, že se soubor původně ze ZUŠky ve Veselí nad Moravou osamostatnil a přijel letos s představením, jehož je sám autorem a které vzniklo v kolektivní režii. Je úctyhodné, že se tento aspekt nepropal do kvality a soudržnosti představení nikterak negativně, ba naopak. Nepravá tvář je čistým tvarem na pomezí loutkohry a stínohry, držícím se srozumitelně příběhového oblouku pohádky o polepšení krutého egyptského Sultána, a vyznačuje se kultivovaným hereckým projevem, hlasovým i gestickým. Animace totemových loutek dohrávaných jednou rukou je poctivě připravena a provedena, veškeré scénické akce i detaily mají v celku své místo. Obzvláště oceňuji půvabnou náladotvornou hudbu v byzantském duchu, vytvářenou herci na místě za pomoci melodiky, xylofonu, rumba koulí, tamburíny, dešťové hole a dalších nástrojů. Lehkost a vtip v sobě skýtá scéna, v níž Umělec tvoří voskovou usmávající se masku, již po něm požaduje Sultán, aby si mohl namalovat krásnou syrskou princeznu Rachdu, přičemž se obává, že se svým zlým krutým výrazem na námluvách neuspěje (výsledná maska mimochodem výrazně připomíná postavu slavné videohry Mario Super Bros). Za raušoidního meditativního mumlání se ve zmíněné scéně loutka Umělce vlní ve vířících plátech látky, které jsou spuštěny ze dvou dřevěných trámů zapřených o sebe, které coby pyramida představují dominantu scény. Za nimi se také odehrává stínohra. Jedním z pěkných a citlivě promyšlených okamžiků stínohry je například první setkání Rachdy a Sultána, který útočí na princeznin palác a v momentech, kdy na ni opakovaně napřahuje šavli, změní se vždy šavle v růži. Odpustit by si tvůrci klidně mohli mírně doslovné zjevování vlastních obličejů v rámu a výhrůžné opakování ozvěn Sultánova svědomí „intriky, pokrytec, lhář“, které z inscenačního hlediska představuje často se objevující přehlídkové klišé.

Nepravá tvář mi byla jako celek velmi sympatická, přesto bych k ní vznesla jednu poznámku, která se mi jeví jako důležitá. A totiž skutečnost, že jakkoli je pohádka poctivě připravena a nese v sobě mnoho pěkných momentů, chybí v ní vlastní téma jejích tvůrců. Zdá se mi, že soubor nepředstavil problém, který by sám řešil; téma, které by mu bylo blízké. Dokázala jsem si v představení najít motivy, které zaujaly mě samotnou, například příběhové stimuly, dle kterých Sultánovo prozíření umožní dva lidi: princezna, tedy žena, a umělec. Zdálo se mi příznačné a nadčasové, že se tu pro muže-vůdce obětuje svou vytrvalou a trpělivou láskou právě žena, ačkoli si každý Źuká na hlavu, proč proboha nalézá v Sultánovi zalíbení, když je to bezcitný surovec, který se ji chystá zavraždit a napřahuje na ni zbraň. A jako druhý že se obětuje umělec, který stvoří dílo, jímž nastaví Sultánovi zrcadlo a snaží se ho přivést k empatii a lidskosti, za což zaplatí svým životem. Přestože jsem si inspirativní motivy k přemýšlení dokázala nalézt, domnívám se, že vlastní téma souboru chybí a že na Chrudimi přebral příběh, který mu byl trochu vzdálený.

Eliška Raiterová

ckd

Osamocená, Hradec Králové

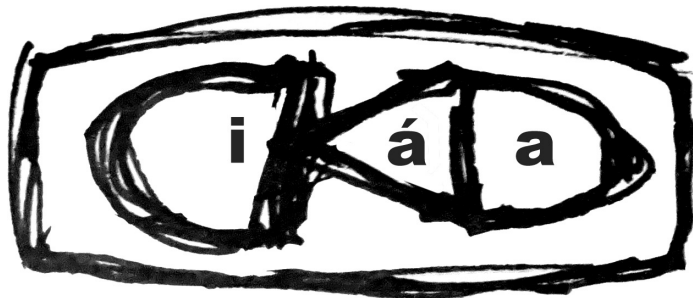
Cikáda, difuzér a lampička

Ilustrace Shauna Tana jsem objevila poprvé před dvěma lety v rámci přijímaček na KALD, kde jsme měli vymýšlet koncepci inscenace jeho knihy Pravidla léta. Od té doby jsem koupila své malé sestře několik jeho dalších knih, načež jsem si je sama přivlastnila. Nemohla jsem se od té doby zbavit myšlenky, jak jeho nádherně poetické obrazy přenést na divadlo autorsky a po svém, ale stále zachovat jejich výtvarné kvality.

Utiskovaná cikáda pracující v korporátu kanceláří ve své buňce mini officu působí v Tanových ilustracích mimořádně tíživě a šedě a její odlet ze střechy zobrazuje průlom absolutního vysvobození. V inscenaci ckd Pavla Šefrnová Bútorová naznačuje tuto lyričnost pouze barevně svítícím difuzérem, jehož kouř evokuje tovární prostředí, kde má cikáda pracovat, lampičkou a papírovou origami cikádou, která se nedá příliš různorodě animovat. Což ve své podstatě dobře ilustruje její svázanost v nepřijemném prostředí, ale zároveň tak ani v krátké stopáži nenabízí výraznou výtvarnou kvalitu. Bútorová lepí cikádu na různá místa difuzéru, jak malý tvor utlačovaný lidmi plní nesrozumitelné zautomatizované úkony. Když se chystá svůj život ukončit, vyšplhá na vrchol lampičky, která se v tu chvíli celkem nelogicky stane budovou továrny, zmuchlá malé origami a vytáhne menší cikádu s rozepjatými křídly na špejli – ta odletí na větev plnou cikád, kde s nadhledem vzpomínají na lidi.

Desetiminutová inscenace je sice naprosto čistá ve svém sdělení, ale výtvarně zůstává plochá a nepřiliš nápaditá. Náladu proměňuje pouze změna světla difuzéru či lampy, které k tomuto motivu přidává až agresivně výrazné spektrum barev. Intenzivně červený filtr při smrti/vzletu cikády vybízí ke zbytečné dramatickosti namísto cyklčnosti a nevyhnutelnosti přírody a přirozeného vysvobození ze systému. Škoda malé cikády, se kterou jsme se nestihli pořádně poznat.

Alexandra Ratajová

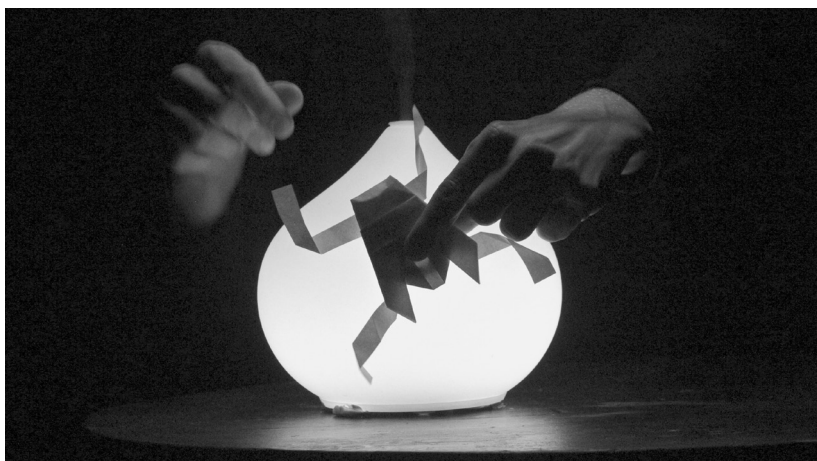

Nejspíš každému se při pohledu na obálku knihy Cikáda, autora Shauna Tana (2017, česky 2018) vybaví Řehoř Samsa z Kafkovy Proměny. (S jevištní adaptací knihy jsme se mohli setkat již na minulém ročníku Loutkářské Chrudimi v podání souboru 120dB, ZUŠ F. A. Šporka z Jaroměře, pod názvem Cik!) Jak jsem se dočetl v recenzích knihy, například v recenzi britského deníku The Guardian, poukazuje autor na témata šikany na pracovišti a na nedůstojné pracovní podmínky migrantů. Této interpretaci by odpovídalo i vyjádření autora, jemuž charakter cikády trochu připomíná situaci jeho otce Binga, když se přestěhoval za práci do Austrálie a setkal se s nedoceněním. Celý život strávil v kancelářích a jazyk cikády by mohl odpovídat jeho špatné angličtině. Na zadní straně knihy čteme, že je příběh určen pro každého, „kdo se kdy cítil nedoceněný, přehlížený nebo přepracovaný.“

Závisí tedy na čtenáři, divadelním inscenátorovi, jak bude postavu cikády konfrontovat se svými životními strastmi.

Pavla Šefrnová Bútorová k vytvoření své interpretace knihy použila velmi jednoduché prostředky.

Malý, tmavý, kruhový stůl. Na stole černá „animovatelná“ lampička, difuzér a postava cikády, realizovaná formou papírové skládačky tzv. origami.

To vše ve velmi intimním a kontaktním prostoru.

Svět lidí, továrna, úřad, ožije spuštěním difuzéru a Pavla dál vypráví, využívajíc sporý text knihy, příběh cikády přizpůsobené a zároveň ztracené v lidském odcizeném světě.

Lampička je, stejně jako difuzér, součástí světa lidí a necitlivě jedná s origami cikádou.

Po sedmnácti letech je cikáda propuštěna. „Žádná práce. Žádný domov. Žádné peníze. Cikáda jít na vrchol vysoké budovy.“ Loutka vylézá na vrchol svítící lampičky. „Čas rozloučení.“ A origami loutka se púlí, proměňuje se ve svobodnou, létající cikádu a připojuje se k roji cikád. Krásný obraz vytvořený malými plošnými loutkami cikád na jedné tyči.

Inscenace Pavly Šefrnové, ve spolupráci s Bárou Jožákovou, je pro mne jevištní (stolní) miniaturou, jakousi divadelní haiku. Je poetičtější než strohá předloha. Možná k tomu vede i například symbol „továrny“, tvarově ladný, svítící difuzér. Možná tomu napomáhá i poetičtější zakončení příběhu písní na text haiku Macua Bašó.

Ticho -
zpěv cikád
proniká do skály

Pavla spojila příběh o jinakosti a odcizení, s jednoduchostí japonského umění v poetickou jevištní báseň o svobodě a oslavě života.

Tomáš Volkmer

Hra o duši

Je to tajný, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Nepřející osud

Soubor Convivium mě loni oslovil inscenací Erben 1862 především čistotou a jednoduchostí, což nejsou přívlastky, se kterými se v rámci loutkové amatérské scény tak často setkávám. Možná i proto jsem měla očekávání nadsazená. Každopádně mám pocit, že skrze loňskou zkušenost dokážu odhadnout schopnosti i možnosti herců spolu s poetikou, kterou soubor pod ZUŠ Jaroměř razí. Hra o duši se minimálně vizuálně drží oné stručnosti a znakovosti, která mě na Conviviu baví. Využití keramiky jako výchozího materiálu pro animaci považuji za typ výzvy, jaké jsou souboru vlastní. Bohužel se nemůžu ubránit pocitu, že si inscenace už volbou materiálu sama na sebe přichystala příliš velké sousto.

Dobro a zlo spolu hrají kostky, zákonitosti fikčního světa určuje náhoda. Dcera bohatstvíchtivého mlynáře, jejíž křehký charakter si lze snadno domyslet, prochází cestou zákeřných nástrah osudu: otec jí usekne ruce, král-manžel zapomene na svou lásku a narozené dítě vyrůstá ve vyhnanství. Útrpnost ve tváři i protagonistky onu tíživost realisticky odráží. Mefistofelský princip ztělesňuje kluk s elektrickou kytarou a červenými manžetovými knoflíčky. Spousta slibného potenciálu i znaků, které však absencí koherentní režijně-dramaturgické argumentace zcela mizí. Jakou postavu hrají herci a koho znakuje loutky? Proč zlo zastupuje loutka i herec, zatímco dobro keramické vyobrazení nemá? Přitom se mi zase potvrzuje, že Convivium si umí vyhrát s detailem a dát mu prostor, např. když se srdce krále rozhoří plamenem svíčky, nebo když se malé keramické ručky odlomí, zatímco si herečka schová ruce do velkých kapes.

Nemůžu se ubránit dojmu, že koncepce herce znevýhodňuje, zbytečně je tlačí někam, odkud nemůžou vyjít v dobrém. Drobnou animaci keramické figury znemožňují (což by nevalilo, kdyby formát fungoval spíš výtvarně než loutkově) a jejich komunikace s herci není dostatečně vysvětlená. Syžet se degraduje nadbytečnou rozvleklostí. A především nemám z herců pocit, že by věřili tématu, které zpracovávají. Myslím, že porotkyně Johana Bártová ve své recenzi trefně nastínila základní třetí plochy inscenace. Mně v hlavě víří mnoho otázek a absenteje pocit celku, který by šel reflektovat jinak než skrze výkřiky.

Ema Šlechtová

Hra o duši herce i loutky

Hra o duši je druhá inscenace z dílny Jarky Holasové, kterou jsme měli možnost na letošní Loutkářské Chrudimi zhlédnout. Tentokrát však s divadelním souborem Convivium. Tři herci, hliněné loutky a dva hudební nástroje. Příběh o dívce s useknutými pažemi.

Výběr hliněného materiálu vnímám jako odvážný krok. Vypálená hlína není tvárná, ale křehká. O to víc očekávám, že volba není čistě náhodná a že s materiálem budou tvůrci pracovat i nadále. To se potvrdí ve chvíli, kdy se hlavní hrdince její otec rozhodne useknout ruce. Zde je výběr křehkých hliněných ručiček ideální.

V této části příběhu, kde hlavní hrdinka přichází o ruce, nastává velký zlom. Od tohoto momentu je totiž nemůže herečka ani její loutka používat. Vše dále závisí jen na pomoci dobra, jejího strážného anděla. Rozhodně oceňuji pokusy herečky vodit loutku hlavní postavy pouze za hlavu. Je to určitě možná cesta a doufala jsem, že se více využije. Přála bych si něco takového na jevišti vidět déle. Být napjatá, jak se s tím loutkoherečkou popasuje. Samotné useknutí rukou loutce i herečce vnímám jako velmi násilný akt, který byl ještě víc podpořen motivem chamtivosti ze strany otce mlynáře. Vzniká silný obraz nemohoucí dívky, která musí opustit domov, ověšena ranečky a houslemi, které ji až do té chvíle chránily.

Jako pozitivní jsem spatřovala rozhodnutí, že každá loutka bude umět něco, k čemu je primárně určená. Postava, kterou jsem si vnitřně nazvala Dáblem, uměla „hrát kostky“. Mlynář byl zase hamižná kasička. Pomáhalo to divákovi velmi rychle pochopit, jaký má postava charakter a jaké jsou její přednosti.

Občasné zmatení jsem však prožívala ve chvílích, kdy jednu loutku mluvili dva herci v různých částech příběhu. V této inscenaci hrál důležitou roli vztah mezi herci a loutkami. V některých chvílích byla důležitější herečka, jindy loutka. Například když dívka přichází ke stromu s jablky. Loutka si nemůže ukousnout, a tak od ní přebírá tento úkol herečka, která ale též nemá ruce a nejde jí to. Proto jí přichází na pomoc ještě jedna herečka, představující štěstí. Během sledování představení jsem se ale přistihla, že se ptám sama sebe: Hrají herci za loutky to, co ony nedokáží? Představují něco jako osud, který pomáhá a určuje, co dál? Nebo jsou obojí? Přiznávám, že jsem byla chvílemi zmatená. Mé zmatení patrně pramení z toho, že postava zla měla svou fyzickou loutkovou podobu, zatímco strana dobra ji neměla. To ji stavělo do trochu jiné pozice. Herečka představující stranu dobra se mohla lépe pohybovat mezi postavami a pomáhat jim, popřípadě animovat další loutky, na druhou stranu na mě působila bez schrány slabší než postava dábla.

Představení končí, vše dopadlo dobře. Princ našel svou ženu i s jejich ratoletí. Housle porazí elektrickou kytaru. Zlo je v tomto případě poraženo. Neodchází však docela. Posledním obrazem, který vidíme, je další, zcela nová hra v kostky. Pohled dobra i zla směřuje k divákům. Kdo asi bude další?

Johana Bártová

Seminář O • Přeroste nám to přes hlavu?

Král a králík, kočka, drak, medúza a rozpolcená tvář

Do učebny, kde probíhá pod vedením Pepy Pekárka seminář O, vstupují ve chvíli tvůrčí výtvarné práce.

Nůžky a řezáky na dračí tesáky,
vznikají v kleče hlavy a meče,
pruty a tráva, to je ta pravá
chvilka pro loutkáře, tváře jak polštáře
má modrá maska, tvořivá cháska
s pistolí tavnou pro chvíli slavnou
vyrobí tady Medúze hady.

(věnováno Pepovi a jeho tlupě)

Na podlaze leží rozpracované masky krále, králíka, Medúzy, draka či kočky. Už rozumím názvu semináře – kartonové hlavy jsou větší než mnozí semináristé. Desetiletý Ondra zručně zachází s řezákem.

Já: Máš tu někde lékárníčku, Pepo?

Pepa: Oni jsou šikovní. Mám tu náplast, ale ještě jsem ji nepoužil. Teď doděláme ty masky a půjdeme ven. Vyzkoušíme s nimi nějaké situace. Vyrábíme už druhý den, ale zkoušeli jsme včera animovat jednoho účastníka pomocí několika dalších. Naše masky-loutky totiž budou vodit tři i více lidí. Vznikají ruce, jazyk, meče, harmonika...

Já: Jiní lektori mají účastníků, co bys na prstech jedné ruky spočítal. Ty si ale na nedostatek dětí stěžovat nemůžeš. Vidím jich sedmnáct?

Pepa: Mám ještě o čtyři více, než bylo v plánu, nabalili se. Jsou od osmi do třinácti let, takže někdy je těžké pracovat společně. Takhle ve skupinkách fungují skvěle.

Pravda, někteří už by vyrazili ven, ale jiní soustředěně pokračují ve výrobě. Magdaléna a Marie lepí pečlivě šupinu po šupině. Vypadá to na draka. Bibi a Justýna mají každá jen polovinu tváře. Tedy, mluvím o jejich masce. Jedna smutná, druhá veselá. Opět myslím poloviny jejich výtvoru. Poklekám u modrého králíka, Jakuba a Valentýny.

Já: S kým (si) bude hrát vaše loutka-masky?

Val (12 let): Asi se všemi.

Jakub (8 let): Akorát nevíme, proč je modřej.

Val: Ale bude stříhat ušima.

Jakub: Akorát budeme teda asi potřebovat nůžky. Na to stříhání.

Valentýna vysvětluje bratrově, co znamená stříhat ušima, a já se přesouvám zpět k Pepovi.

Noe Artur má meč a je spokojený. Ale už nutně potřebuje ven.

Artur: Pepo, když dvojtesknu, tak to znamená, že se nudím.

Pepa: Beru na vědomí, ale nevím, co si s touto informací přesně počít. Holky, Medúza bude mít vlasy-hady z těch ruliček, ale dáme dovnitř drát, aby se vlnily. Máme i tuhle prostorovou hlavu, chtěli bychom ji potáhnout a může fungovat jako lampión, z obroucí vyrobíme tělo, bude to vodit tři až pět lidí.

Já: To bude výrazná podívaná při prezentacích?

Pepa: Bylo by to hezké ve tmě. Ale ještě uvidíme. Tak, jdeme na tu tlamu a nezapomeňte svačit.

Pepa stíhá komunikovat na mnoha frontách. Nechám je pracovat. A vás, psavce chrudimské, vyzývám. Napište krátkou akční divadelní hru, zadáním jsou postavy a všechny je objevíte v nadpisu článku.

František Kaska

Seminář G • Paralelní světy chrudimského nádraží

Nejasná zpráva o paralelním semináři

„Á doprčic,“ uvítala mě Michaela Homolová vřele před školou, když jsem kolem půl desáté, byv cestou zatažen do jakéhosi zápalkového happeningu semináře I, dorazil dělat reportáž ze semináře G, který Míša vede spolu se svým mužem Filipem. „Oni zrovna dostali rozchod na shánění materiálu.“ A tak jsme si s Homolovými, známým to herecko-režisérsko-hudebnickým tandemem z libereckého Naivního divadla (Míša je tam od letoška umělecká šéfka!), sedli nad kafe z Kafekáry a já začal místo pozorování vyvídat.

Titul semináře zní Paralelní světy chrudimského nádraží. Co si pod tím představíte? A s jakou koncepcí pracujete?

Míša: Na začátku jsme vyšli z představy světů, které nejsou běžně viditelné, a cílem semináře je tyhle světy zviditelnit. Nejdřív jsme sbírali vjemy z nádraží, zmapovali si prostor a snažili se zaměřit na každý detail, který by mohl k něčemu inspirovat. Potom jsme zapojili fantazii a každá ze tří skupin, na které jsme se rozdělili, si vymyslela jeden svůj svět. Každý má nějaký řád, v jakém na nádraží funguje. Snažili jsme se vymyslet světy, které mají nějaký důvod existence přímo na nádraží – je to prostor, kde se lidi setkávají, protínají se tu dráhy, nějakým způsobem tu plyne čas jinak než v běžném světě. Seminaristi si vymysleli postavy z tohohle světa, a ty ožijí na naší předváděčce. Nebude to klasické představení, nejde o příběh se začátkem a koncem, ale v daném časovém rozmezí bude možnost je potkat, vidět a třeba s nimi i komunikovat.

Dá se tedy říct, že je seminář jakýmsi komplexnějším pohledem na vznik divadelního tvaru od námětu až po výtvarnou realizaci?

Míša: Svým způsobem ano. Snažili jsme se, aby to, co vzniká, bylo postavené na nějakém materiálu, potlačit lidskou bytost a figurativnost a zaměřit se na evokaci onoho fantazijního světa. Ten ale vytváříme pomocí materiálů, které jsou kolem nás.

Filip: Prvotní a nesmírně důležité bylo hledání tématu – aby to nebyla bohapustá forma, že půjdete na nádraží, budete mít nějaké masky a budete tam stát. Tomu

tématu jsme věnovali první dva dny.

Míša: V principu to má atributy klasické divadelní formy, ale ve vnějškové podobě to nebude klasická inscenace. Nevím, jestli to je imerzivní, site-specific nebo co jiného, ani se mi to moc pojmenovávat nechce – nejvíce se to možná blíží nějaké intervenci do veřejného prostoru. Proto jsme si vybrali to nádraží, byť nás ve výsledku malinko zklamalo. Čekali jsme víc lidí, je docela poklidné.

Filip: Navíc je nějaká výluka, od Pardubic se jezdí autobusy. Ale ono to nakonec není na škodu.

Jaké máte složení seminaristů? Je tam někdo, koho už znáte z předchozích dílen?

Míša: Je to asi půl na půl. Někdo k nám chodil na Loutkářskou konzervatoř, někoho známe tak nějak společensky, ze života, a asi s půlkou lidí jsme se seznámili nově. A je to úplně výborná skupina: všichni mají dar velice samostatného tvůrčího myšlení. Jsou dost různorodí co

se týče oborů, kterým se věnují – a tak můžou ze svých světů přinášet hodně do toho našeho. Říkala jsem, že by spousta z nich mohla vést vlastní seminář.

„Možná jsme jim měli říct, kdy se mají vrátit,“ podotkla chmurně Míša, když se ta hodinka a čtvrt, již jsem si na návštěvu semináře vyhradil, nachýlila. Snad je to ale stylové: jako by i samotný seminář probíhal v paralelním světě a jako by se jeho účastníci zjevovali jen vybraným vyvoleným, mezi něž redaktori Zpravodaje nepatří.

Michal Zahálka

P.S.: Později mi od Míši přišla fotka z kouzelného sběrného dvora, kam seminaristé při shánění materiálu doputovali. „Celý to vyvrcholilo tím, že se jim nabídl úplně cizí pán a všechno harampádí, co nasbírali, jim odvezl až ke škole,“ referovala. V tomto paralelním světě je evidentně obzvlášť krásné.

Předváděčka semináře G bude k vidění na chrudimském vlakovém nádraží (dojdete k němu za pár chviliek ulicí, která začíná mezi Spolkovým domem a supermarketem BILLA) zítra, tedy v pondělí 5. července od 19:55 do 20:17.

Seminář J • Bacha loutkový komando – seminář pro mládež ve věku 11–13 let

Superhrdinové zachraňují Chrudim

Pomalu procházím prvním patrem školy a za každými dveřmi se ozývá hlasitý křik chumlů dětí. Před učebnou B6 váhám, jestli klepat, ale podle zvuku linoucího se ze třídy se takové jednání zdá naprosto nesmyslné, jelikož by bylo zcela jistě přeslechnuto. Vstupuju tak do učebny zaházené fixami, odštířky a moje letní pantofle mlaskají o lepidlem umatlané lino. Přesně nějak takhle jsem si představovala seminář pojmenovaný „Bacha loutkový komando“ pod vedením Vítka Bruknera. Děti při mém vstupu začnou halekat „Hele, kdo to je?“ „Co tu děláš?“ a Vítek už upozorňuje, že jsem z redakce a přišla jsem je vyzpovídat a zeptat se, co tu vlastně vyrábějí. To jsem ještě netušila, že jsem přišla trochu do jámy lvové. Každá skupinka má totiž udělat krátké představení o tom, co je štve. Respektive děti došly k tomu, že je udělají o tom, co je štve na letošním ročníku Loutkářské Chrudimi. A krom toho, že šapitó je moc malé a nevešly se na Babu-Jágu a že v jídelním stanu dávají moc malé porce jídla, se strhla kritika na chybějící rubriky v letošním Zpravodaji. Děti postrádají hledání kešek a agenty. Ale kešková víla a tři superhrdinové z dřevěných špalíků do naší redakce doletí a zachrání situaci. Loutky redaktorů zobrazené houbičkami na nádobí na špejlich nervózně ťukající hlavou do miniaturního notebooku v podstatě výstižně zobrazují stav naší redakce ve dvě hodiny v noci.

Ostatně houbičky na nádobí mě jako materiál na práci s loutkami velmi zaujaly. Přestože jde o esteticky naprosto nevkusnou záležitost, fungují šikovně – dají se ohýbat, smršťovat, snadno se pomocí špejle animují a zkrátka pro děti učící se s loutkou zacházet nesou nespočet možností. Všechny skupinky mají už jakž takž vyrobené loutky, postavený příběh a teď už jen začít hrát. „Ale my to ještě nemáme připravený!“ ozývá se z jedné z nich. „To nevádí, o to nejde. Ukážete mi něco a od toho se posuneme dál,“ říká Vítek. Povzbuzuje tak děti v improvizaci a vysvětluje v podstatě základní princip jakéhokoliv divadla – můžete si připravit a nazkoušet cokoliv, ale nakonec to stejně dopadne úplně jinak. Nepředstavuje jim jako učitel základní loutkové principy, ale nastiňuje jim je v průběhu jejich ukázek, aby měly šanci pochopit je na základě praxe – navíc na základě své činnosti. Zpomaluje děti, které rychle mrskají několika loutkami najednou a předvádí, jak stačí vzít jen jednu a animovat ji jednoduše, ale důsledně, aby divák mohl jen z pohybu přečíst, co se děje, a děti tak nemusely verbálně popisovat každou situaci, ale místo toho ji vytvářely. Tak se těším, až nás loutkový komando přijde zkomandovat do redakce za nedostatek hravých keškových rubrik.

Alexandra Ratajová

Seminář I • Site-fight-specific

Nechceme nikoho n****t

Když jsem vstoupil do místnosti v prvním patře Muzea a uviděl chlapce se židlí na hlavě, zaváhal jsem, jestli jsem si nespletl dveře. Vstoupil jsem totiž přímo do improvizální rozehrávky, kdy se seminaristé připravovali na akci v terénu. Po krátkém brainstormingu, při němž sesbírali nápady, se vyrazilo do ulic. Předtím se ale ještě promýšlelo, jak do procesu zapojit nic netušící lidi, aby výsledné intervence nebyly samoučelnou exhibicí. Při jedné z minulých akcí si například seminaristé v autobuse na cestě mezi Chrudimí a Pardubicemi vystavěli vlastní mikrosituace, které pak opakovaně realizovali. První mlátil imaginární komáry festivalovým zpravodajem a prosil cestující o Fenistil, druhý foukal do bublifuku a třetí padal ze sedačky, což vydráždilo jak cestující, tak řidiče, který nakonec zastavil u krajnice a vyhrožoval zavoláním policie. Na zpáteční cestě se tak rozhodli činnosti ve skupině sladit a všichni napříč celým autobusem intenzivně pokašlávali. Jindy se zase účastníci dílny proměnili v hygienické komando rozestě po Chrudimi, chodcům dezinfikovali ruce, v Bille zase poctivě vyčistili pulty, napříště v drive-in okénku McDonaldu nakupovali při jízdě imaginárním autem. Tyto intervence vznikají za účelem pozměnit okolní realitu a také jako sociální experiment. Jednotlivé akce se pohybují na škále od nevinných žertů až po situace, při nichž člověku

zatrne. Když jeden z chlapců předstíral zakopnutí na ostrůvku mezi dvěma přechody a zůstal nehybně ležet, bylo opravdu až nepříjemné sledovat lhostejné řidiče, kteří ho v autech objížděli. Naštěstí již ze třetího čtvrtého auta vyskočila vyděšená žena, která chlapci přispěchala na pomoc. Takové akce je pak nezbytné ukončit katarzním zasvěcením a následným oceněním účastníků, kteří jsou tak konfrontováni s tím, že se stali součástí umělé situace, což může u některých z nich vyvolat nelibost. „Nechceme lidi nasrat,“ vysvětluje mi Petr Reif. Sice se to tak může zdát, poněvadž důsledkem některých akcí je rozhořčení jejich nedobrovolných účastníků, kteří se mohou cítit jako oběti kolektivního žertu nebo si připadají svým způsobem zneužití, oklamáni. To ale rozhodně není motivací, s níž performeři k intervencím přistupují. Všemi se směřuje k ohledání otázky, kam až sahají hranice, za které je člověk ochoten a schopen zajít. Reif nenastavuje žádnou stopku nebo záchranný signál. Až následnou diskusí se seminaristé se pokouší probudit vědomí a citlivost k takovým zásahům a vede je k vlastní zodpovědnosti za situace, které ve veřejném prostoru vytvářejí.

Tomáš Blatný

Seminář X • Diskusní seminář aneb Seminář pro ty, kteří si nevyberou Esence Loutkářské Chrudimi

Naočkovala jsem celou redakci, aby se snažila o komplexní reportáže ze seminářů, které budou zahrnovat snahu o objektivní vystižení jejich povahy. A jako správně nekoherentní šéfredaktor toto pravidlo sama vzápětí musím porušit. Alibisticky však hodlám tvrdit, že dění Semináře X pod vedením Jakuba Vašíčka ani jinak než subjektivně reflektovat nejde.

Dneska jsem si totiž během popíjení kávy a vehementního diskutování připomněla, proč se mi Chrudim tak výrazně zapsala pod kůži – pro svou snahu otevřeně vést dialog napříč různými spektry účastníků festivalu a princip „moc se s tím nesrat“ (slovy Jakuba). Dlouhodobě mám v oblasti teoreticko-kritické praxe dojem, že jí chybí aktivní konfrontace a upřímné pojmenovávání slonů v porcelánu. A najednou sedím v kavárně, koukám na panorama Chrudimi mezi lidmi, kteří se generačně, zaměřením, zkušenostmi i názorově liší, a přesto spolu komunikují s neuvěřitelnou upřímností, laskavou i ráznou. Seminář X neklade příliš důraz na vypointované závěry, ale na prožitek diskusního procesu. Věřím, že aby se člověk naučil koherentně a komplexně vyjadřovat vlastní postoj, musí dosáhnout pocitu komfortu ve vlastní schopnosti přemýšlet a vyjadřovat se. Pro

iniciaci takového stavu je tedy zákonitě výhodné začít od vnějšího navození podmínek, které zúčastněné maximálně podporují v tomto směřování. Mým ústředním poznatkem tedy nutně musí být, že výše popsané se na Semináři X děje.

Největší poprask se odehrál kolem inscenace Valérie a týden divu souboru Latrina Magika. Oblouk od nevýhod projekce až k vývojové psychologii nelze narežirovat, musí vzniknout upřímně a organicky, aby mohl vyznít. A nejkrásnější je, že soustředění mnoha mluvčích i žhavení mozkových buněk nakonec vyústí v nadsazená klišé typu „Já bych na to podruhé nešel!“ A právě v takových chvílích se odehrává ta pravdivost, o kterou jde. Zbavit se ostychu a trénovat se ve schopnostech deskripce, empatie i názorové rozdílnosti. Asi nemůžu dodat nic jiného, než že kdybych neseděla po nocích u počítačové klávesnice, ráda bych každý den ventilovala argumentované i intuitivní názory mezi seminaristy z Xka.

Ema Šlechtová

Kuse z diskuse

Druhou veřejnou diskusi moderoval opět Jakub Hulák, který je ovšem také členem poroty, takže včerejší informace, že jediným mužem v porotě je Tomáš Volkmer, byla chybná. Takže oprava: I Jakub Hulák je v porotě a i on je muž.

CKD, Osamocená, Hradec Králové

Jakub Hulák: Inscenace vznikla na motivy knihy S. Tana Cikáda, což je útlá obrázková kniha s minimem textu, který vlastně celý zazněl. Jak jste vnímali hlavní scénografické prvky? Jaké je pro vás téma?

Z pléna: Téma je osvobození se, únik z nějakého vnuceného, nebo i přijatého, ale nedobrého způsobu života. Může jít také o paralelu s osudem zahraničních pracovníků – nepřijetí „domácími“ dělníky, vykořisťování, špatné pracovní podmínky, ohodnocení, opovržení. Lampa-difuzér evokovala továrnu, ale také orient, jiný svět. Origami cikáda výtvarně čistá, zajímavá.

Tomáš Volkmer: Z až kafkaovského příběhu vznikla poetická inscenace. Byla inspirativní, využití haiku evokovalo spojení s východní filozofií. Téma může být osvobození. Cikáda byla nepřijatá lidmi, trpěla, ale vylezla, osvobodila se. Viděl jsem to naštěstí dvakrát. Repríza byla přesnější, a to je důležité. U tohoto minimalismu je přesnost podstatná.

Blanka Luňáková: Nemohu nevzpomenout loňskou inscenaci Jarky Holasové, znovu se mi objevilo velmi osobní téma: Osvobodit se z toho být ve vleku, ne nutně jen z něčeho špatného. To, že i po mnoha letech je tu možnost změny, proměny.

Irena Marečková: Cyklus tohoto stádia cikád je 17 let, přesně po té době se množí. Možná to rojení není jen osvobození, ale zachování rodu, věčné cesty, věčného života cikád.

Johana Bártová: To rojení na konci velmi zafungovalo. Bylo to čisté, silné. Čekala jsem, že se s tím origami něco stane, že se rozloží, nebo složí, změní. Na začátku, či na konci.

Lenka Dzadíková: Já mám dost kritický názor. Je to miniatura. Mělo by to být vycizelované, ale nebylo. Začala jsem se orientovat až po delší době. Bez informace o sedmnáctiletém cyklu bych to asi nedala. Nerozumím použití aromalampy. Viděla jsem, myslím, málo.

Jakub Hulák: Lampu-difuzér jsem vnímal jako libou, příjemnou věc. Já v tom neviděl tu výrobní mašinerii. Působilo to hodně lyricky, poeticky. Loutka vzbudila očekávání: to, co je poskládané, se rozloží a využije k poskládání nové formy. Taký jsem čekal nějaký divadelní zázrak, ale nepřišel. Ten papír umožňoval větší proměnu. To, co se s loutkou dělo, bylo hodně popisné. Čekal jsem více práce s metaforou, obrazem.

Irena Marečková: Nabízím další variaci. Změny barev difuzéru ve spojení s tím čoudem evokovaly chemickou továrnu. Může to bouchnout, je to nebezpečné, proto tam pracují především zahraniční dělníci.

Luděk Richter: Křehké, malé věci jsou závislé na přesnosti provedení. Na kraji jsem viděl toto: v absolutní tmě se objevovaly jen na chvíli osvětlené věci. Práce s pauzou byla přesná. Přesnost paradoxně dávala více prostoru pro představivost.

Pavla Šefrnová za soubor: Inscenace vznikla pro přehlídku stínového a světelného divadla v Poniklé a ten difuzér stál doma na skříni. Navíc ho mám spojený se zenovým myšlením, meditací, odtud inspirace.

Hra o duši, Convivium, Jaroměř

Jakub Hulák: Jde o inscenaci klasické pohádky bratří Grimmů. Viděli jsme soustředěnou hru založenou na obrazech s minimem slov a keramickými loutkami. Jaké jsou vaše dojmy?

Z pléna: Geniální. Úžasná estetika. Líbila se mi práce s charakterem postav. Herci měli silný vztah k loutkám i mezi sebou. Občas jsem se ztratila, nevěděla, kdo z dvojice anděl a ďábel vyhrál. Ztrácela jsem pozornost. Bylo to monotónní, stejná energie, nálada. Bylo to víc o pocitech, příběh bych nedokázal vyprávět. Pochválil bych soustředěné herectví po celou dobu. Nevím, proč byly loutky

keramické. Dobře fungoval zvukový plán – housle, kytara, charakterizace postav.

Jitka Kvasničková: Původní pohádku jsem tentokrát poznala (na rozdíl od Perníkové chaloupky v Míchat v hrncích). Výtvarno je u vás vždy předností. Byla jsem uchvácená vodou s mlýnem, ten obraz, rytmika, hezká akce. Problém s kytarou (vypadávání kabelu, shození loutky kabelem) odvádí pozornost – dalo by se nějak řešit?

Irena Marečková: Keramické loutky fungovaly, pokud plnily další funkci – kalíšek, kasička, lámání rukou. Jinak můžeme vnímat keramiku jako symbol lidského soužení – prach jsi a v prach se obrátíš...

Luděk Richter: Použití keramiky i police evokují keramický krám, dílnu. Ty stoličky trochu připomínají hrnčířské kruhy. Kde to tedy jsme? Ve mlýně a jeho nejbližším okolí. Loutky jsou krásné, ale trochu malé a v přítomí hůře čitelné. Metaforika materiálu mi uniká.

Jakub Hulák: Co to zdvojení – loutka i živá herečka (například useknutí rukou dcery) – vadilo?

Luděk Richter: Princip zdvojení fungoval, když přinesl něco nového. Ulomené ruce u loutky skoro zanikly, výrazné byly u herečky, to zacházení s věcmi bez rukou bylo výrazné, silné.

Irena Marečková: Vnímám silné herectví – úsporný projev, oddělené obrazy, nepopisné, metaforické, a mám čas si uvědomit, co se stalo a co se může stát. Herectví jednoznačné, možná ďábel občas přehrává.

Z pléna: Zlo může zvítězit vždycky. I ten konec – dobro vyhrálo, ale zlo se smálo.

Divačka: Silný byl obraz odchodu královny bez rukou, to uvázání loktuše, vsunutí dítěte, zavěšení džbánů a jablka.

Johana Bártová: Ve zdvojení postavy jsem se ztrácela. Ďábel měl svou postavu (loutkovou), byl silnější, více manipuloval. Hybatelem byl herec sám. Dobro nemělo jednoznačnou postavu. Animace loutky ústy (bez rukou) byla hodně silný momentem. Možná by stálo za to se v tom více „vykoupat“.

Blanka Luňáková: Četla jsem příběh, obrazy na mě silně působily, dokázala bych všechno popsat. Zdvojení mně nevadilo. Anděl hrál za různé postavy. Ďábel byl spojený s hazardem – proto ten kalíšek na kostky. Mlýn, hliněné hrnce, zapadalo to do venkovské atmosféry. Hlavní devizou je neokázalost v herectví, v obrazech. I ten konec, kdo z nás bude další, o koho si zahrajeme teď. Někdo by to rozmáznul, u vás to ale bylo neokázalé, a tím cenné.

Lenka Dzadíková: (k souboru) Co ještě nezaznělo – s chladnou hlavou jste uhráli ten renonc. Ale to je cenné, vy máte zkušenost, dovednost to ustát, herecky jste nevypadli.

Tomáš Volkmer: Dřevo, terakota, příjemná monochromaticnost. Bílá, černá – jednoduchá symbolika barev. Ambivalence konce mě taky bavila. Pořád tu jsme, oba, pořád hrajeme. Pěkná byla taky práce se světlem.

Jakub Hulák: Keramika pro mě byla problém poprvé, dnes jsem viděl inscenaci podruhé, už jsem to neřešil a vychutnával si do detailů domyšlené obrazy, metafory, úspornost slov, zvuk. Kytara by mohla být ďábelštější – u vás je to spíš vesnický rock. Energie na jedné intenzitě nevadila – když se navážeš, tak nevádi. Ale kisky vlastně byly osvěžení, nebylo to jen zakonzervované.

Jarka Holasová za soubor: Kabel byl náhradní, širší, méně ohebný, padal král, ale technické problémy inscenaci provázejí neustále. Pokud jde o ty ručičky, u Grimmů dorostly, proto ji král nepoznal. Ďábel si měl ty ruce vzít a dát jí vybrat – král, nebo ruce? Naskakovaly nám při inscenování živly – voda, oheň, hlína... proto nakonec ta keramika, ale i živá voda, plamen u krále...

Nepravá tvář, Úplněnáhé divadlo, Veselí nad Moravou

Jakub Hulák: Inscenace je součástí dlouhodobé linie práce souboru, každý rok prostřednictvím pohádky, báje přiblížit jiný světadíl, etnikum, stát. Prozkoumávali svět pomocí příběhů (ještě na ZUŠ).

Jak jste inscenaci vnímali? Co jste si odnesli?

Jarka Holasová: Ten princip – useknutá hlava vypráví, jak se jí vše přihodilo – to je výborné.

Z pléna: Scéna měla hodně možností. Stínové divadlo bylo výborně využité. Geniální přeměna šavle v růži při setkání sultána s princeznou. Nerozklíčovala jsem funkci těch tří rámců. Byly to sny, zrcadla?

Blanka Luňáková: První samostatná inscenace absolventů ZUŠ a takto komplexní? Velká pocta. Všechny složky jste pojali, od dramaturgie, přes scénografii, loutkoherectví ke skvělému zvukovému plánu. Neodpustím si tři rejpnutí... (tři rejpnutí si přečtete v recenzi Blanky Luňákové, pozn. redakce).

Johana Bártová: Bavila mě multifunkční scénografie, příběh, živá hudba. Bylo to o chvíli delší než muselo být – v závěru opakovaně sdělovali totéž. Když používají živé ruce, chtělo by to větší loutky.

Tomáš Volkmer: Technicky to uděláte tak, že ruku vsunete do kostýmu loutky, ona je pak spojená s postavou a znemožní rušivý vjem dlouhé, velké ruky.

Lenka Dzadiková: Shodli jsme se v tom, že je to konzistentní inscenace. Ale mě napadá další termín – konvenční divadlo. Nevnímám žádný váš názor na svět, ani větší ambice, než jen zahrát orientální pohádku. Proč to hrajete?

Soubor: Je to cílené na děti. Chceme to hrát pro školy.

Jakub Hulák: Stále není jasná motivace princezny. Proč se zamiluje do sultána? Je to od ní na počátku taktika, jak ochránit svůj lid. Ale láska? Nepravděpodobné. Chybí nějaká situace, kdy se opravdu do sultána zamiluje. Jemu věřím. A ještě: Za ostatní postavy mluvíte hezky, ale ten umělec má zvláštní stylizaci mluvy, která je nepřírozená. Znervózňuje mě to.

Luděk Richter: Možná lehce ironizuje, komentuje zpětně dění.

Tomáš Volkmer: Plující hlava nebyla na počátku zřetelná, chvíli nevím, co to tam pluje. Jestli to není třeba krysa?

Soubor (odpovídá na nejasnost z počátku diskuse): Rámy jsou prostorem pro sultánovy sebereflexy, vnitřní myšlenkové pochody, jsou v nich vizualizované jeho myšlenky, sen, jejich význam se proměňuje.

zapsal František Kaska

Hovory o hororu, část druhá: Aby to nebyl krvák

Ptám se diváků Loutkářské Chrudimi Radka a Lucie, které mají dvě děti a prozradili mi, že než měli děti, měli rádi horory i co na nich měli rádi.

Lucie: Asi to napětí, ale tak napůl. Jedním okem. Druhým okem pod peřinou.

Já: Na který horor byste se nechtěla koukat.

Lucie: Asi když je to hodně zamíchané s těma dětma. Když je tam týrání na dětech. To už je moc.

Já: Viděla jste někdy loutkový horor?

Lucie: Ne.

Radek: Já mám rád na hororech taky napětí a čekání na to, co bude následovat. Nelíbí se mi, když je to do sci-fi. Sci-fi celkově nemám rád. Loutkový horor jsem neviděl.

Ptám se chrudimského rodáka Radima.

Radim: Na hororech mám rád, když se bojím. Mám rád tu atmosféru. Nemám rád studentské vyvražďovačky. Baví mě nadpřirozené prvky a hranice horor – thriller.

Potkávám Jiřího Polehnu, scénografa, pedagoga a loutkoherce, o kterém Luděk Richter kdysi napsal: „Jeho tíhnutí k paradoxu, absurditě, ale i recesi je silnější u inscenací s mladými amatéry, kdežto u POLI je poněkud upozaděné. Zatímco Brůček (Tatrmani) nonsensovosť, paradoxu a absurdnosti tohoto světa demonstruje a vyhláší, Polehna a jeho skupiny jakoby jen v údivu zaznamenávaly jejich existenci...“ a ptám se i jeho.

Jiří: Já moc horory nemám rád. Je tolik hrůzy na světě, že ještě se na to dívat v televizi nebo v divadle, to ne. Celkem některé filmy jsou zajímavé, nemám rád takový, kde teče krev, to vůbec ne, ale že bych to vyhledával, tak to v žádném případě.

Já: Takže se nerad bojíte?

Jiří: Já mám spíš rád srandu a nemám potřebu se bát.

Já: A co třeba loutkové horory.

Jiří: No tak tam je podstatně víc srandy.

Já: A které loutkové horory jste viděl?

Jiří (směje se): No viděl jsem tady Ioni, tuším od Buchet a Loutek,

ale jak se to jmenuje, to Pán Bůh ví, to už si nevzpomínám. Ale bylo to dobré. Dávali to tady na velké scéně na jevišti. Ale vono v tý loutkový branži těch hororů zas tolik není. Tam to vždy spíš sklouzává do tý srandy spíš, než aby to byla čirá hrůza.

Já: Zařadil byste rakvičkárny mezi horory?

Jiří: Ne.

Já: Proč ne? Můj kolega Kristián je tam zařazuje?

Jiří: Já to tak nevidím, ani dřív to lidi tak nedělali, tenkrát spíš myslím si tam kompenzovali strach ze smrti. A myslím, že tím, že lidi smrt zesměšní, tak se jí přestane bát, a teďka bude horor, protože nás přejede auto.

Já: Tak já Vám moc děkuji a nashledanou (utíkáme ze silnice na chodník, aby to nebyl krvák).

Honza: Tak co mám rád na hororech je to mrazení, které horor provází a taky neobvyklou zápletku. Naopak nemám rád, když je to moc nechutný, když je tam hodně krve a vnitřností a tak, to nemusím. Mám rád takový typ hororů, který třeba točil Hitchcock.

Já: Viděl jste nebo natáčet jste už nějaký loutkový horor?

Honza: Děsivější představení jsem tady už natáčet, ale už si nepamatuji, co to bylo.

Já: Dokázete říct, jaký je rozdíl mezi loutkovým a filmovým hororem?

Honza: Tak to je rozdíl mezi filmem a divadlem. Film dokáže ještě efektivněji člověka chytit a škrtit, kdežto divadlo přece jenom nechává divákovi prostor, kdy se může občas i dívat někam jinam. Možná je divadlo k divákovi trochu víc vstřícnější.

A teď otázky na závěr.

Byla Baba Jága (noha-hnát) horor? Bylo představení vstřícné k divákům? Byl Robert Smolík vstřícný? Co se těm třem povedlo ve Vás vyvolat? Byl to Strach, nebo co to bylo? Dotklo se Vás představení nějak na těsno? Pište nám do redakce na slechtovaema@gmail.com a ničeho se nebojte.

Příjemný den přeje Molča

představení

9.00

Kašpárkovo varieté

Šapitó za divadlem Karla Pippicha / Divadlo V Boudě, Plzeň / 40 min. / od 3 let

13.00 (A – sem. A+G), 14.00 (A – sem. I+M), 15.00 (B – sem. B+D), 16.00 (B – sem. J+P), 17.00 (A – O+R1), 18.00 (C – C+H+K), 19.00 (C – sem. N+Z)

Rýžování

Klubovna MED / Hana Voříšková, Choceň / 18 min. / od 12 let

10.00, 13.00, 16.00

Hmyzí hotel bzzz

Klubovna DKP / FysioART, Česko a Německo / 30 min. / od 2 let

11.00, 13.00 (A, B, C)

V jednom lese, v jednom domku

Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / LS Vozichet, Jablonec nad Nisou / 30 min. / od 3 let

11.00, 14.00 (C), 16.00 (A), 18.00 (B)

Kramářská píseň: O starých dívkách

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Vozichet – J. Polanská a A. Štěpánová, Jablonec nad Nisou / 15 min. / od 9 let

11.00, 14.00 (C), 16.00 (A), 18.00 (B)

O modrém hrnci, který rád vařil rajskou omáčku

Malá scéna Divadla Karla Pippicha / MaMaMa, Mračov / 15 min. / od 5 let

14.00 (B), 16.00 (C), 18 (A)

Bílobílý svět

Spolkový dům / Strípek, Plzeň – skupina Šafrán / 35 min. / od 4 let

14.00

Chlap a kohout

Terasy MLK / Martin Hak / 60 min. / od 10 let

15.00, 17.00

Kašpárek domek staví

Za Divadlem Karla Pippicha / Lokvar, Praha / 50 min. / od 3 let

17.00

Boj o oheň

Divadlo Karla Pippicha / Naivní divadlo, Liberec / 45 min. / od 6 let

výtvarné a tvůrčí dílny

10.00 – 12.00

MOŘEHRANÍ v Chrudimi

Slavoj Divadla Karla Pippicha / rukodělné a divadelní dílny DDM Praha 8 – Spirála

14.00 – 17.00

Tiskni se do světa

za Divadlem Karla Pippicha / výtvarná akční herna ve veřejném prostoru pro rodiny s dětmi ve věku 1 – 5 let / Loutky bez hranic

10.00 – 17.00

Bojovka

start v recepci Divadla Karla Pippicha / Autoři a tvůrci: Loutky bez hranic

10.00 – 18.00

Dřevěná dílna

za Divadlem Karla Pippicha / Bára Hubená – loutkářka, hračkářka, scénická a kostýmní výtvarnice

koncert

19.00

Leona Machálková

Sportovní hala Chrudim, Tyršovo náměstí

22.30

Ruda Hancvencí

Růžek ve Mlýně (naproti restauraci Alfa)